

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KOHEZIJO IN REGIONALNI RAZVOJ

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI
IN INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

**PREDLOG ZA SPREMEMBO OPERATIVNEGA PROGRAMA ZA
IZVAJANJE KOHEZIJSKE POLITIKE V PROGRAMSKEM
OBDOBJU 2014-2020
Različica 8.0**

September, 2023

UVOD

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj v vlogi organa upravljanja, v skladu s pristojnostmi, ki izhajajo iz 125. člena Uredbe EU 1303/2013, predlaga izhodišča za spremembo Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2014-2020, različico 8.1 (v nadaljevanju: OP). V 30. členu Uredbe EU št. 1303/2013 je navedeno, da država članica lahko predloži predloge za spremembo programa in jih ustrezno utemelji ter med drugim navede tudi predvideni vpliv sprememb programa na doseganje ciljev programa. V juliju 2023 je bila na seji Odbora za spremljanje potrjena sprememba OP, 8.0, ki jo je potrebno zaradi vremenskih ujm, ki so se zgodile nadgraditi.

Obilno deževje je v začetku avgusta 2023 v večjem delu Slovenije povzročilo katastrofalne razmere. Od 3. do 6. avgusta je Slovenijo zajelo padavinsko obdobje z obnovljajočimi se nevihtami, močnimi nalivi in plohami. V noči s 3. na 4. avgust so padavine izjemnih intenzitet zajele porečja na širšem območju Kamniško-Savinjskih Alp, Karavank, Škofjeloškega, Cerkljanskega ter Polhograjskega hribovja. 4. avgusta dopoldne je izjemne pretoke doseglo večina rek v porečju Save, Mure in Drave. Pri tem so nastopile obsežne in uničujoče poplave. Poplavljeni so bila številna naselja s stanovanjskimi in gospodarskimi objekti. Sprožili so se številni plazovi, reke so nosile obsežne količine plavja ter odnašale mostove in ceste. Posebnost poplav je bila ta, da so največje tri slovenske reke, Sava, Drava in Mura, poplavljele hkrati. V Sloveniji je ob izjemnem hidrometeorološkem dogodku avgusta 2023 in ob odpravljanju njegovih posledic umrlo sedem ljudi. Poplavna škoda neposredno po dogodku je bila ocenjena na 500 milijonov EUR, ob koncu avgusta 2023 se je ta ocena podeseterila.

Vlada se je na poplave odzvala z novelo Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč, pripravila je interventno zakonodajo, ki prinaša ukrepe za pomoč prebivalcem, gospodarstvu in občinam ter sanacijske in preventivne ukrepe. Prav tako vlada načrtuje še druge ukrepe za obnovo države, ki bodo razvojno naravnani. Za čim bolj učinkovito koordinacijo obnove po poplavah je bila ustanovljena Delovna skupine za koordinacijo obnove po poplavah v začetku avgusta 2023. Pri oblikovanju ukrepov na področju obnove po naravnih nesrečah ter razvijanju odpornosti na nesreče vladi svetuje Svet za obnovo.

Naravna nesreča je zaradi svoje moči in razsežnosti bistveno vplivala na veliko število projektov, ki so bili sofinancirani iz sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014- 2020 (v nadaljevanju: OP 14 – 20). Obdobje opravičenih izdatkov v okviru OP 14 – 20 se zaključí 31. 12. 2023, iz tega razloga je potrebno nemudoma nasloviti vse spremembe, ki jih je prinesla na izvajanje ujma in se temu primerno tudi odzvati. V gradivu so predstavljeni predlogi za spremembe pravic porabe OP 14 - 20, ki jih je potrebno izvesti, da se zagotovi 100% črpanje večletnega obdobja 2014 - 2020.

Sprememba OP je razdeljena na dve področji in sicer pregled izvajanja OP 14 – 20 ter predlogi vsebinskih in finančnih prerazporeditev, v katerem so podani predlogi za spremembe, ki se nanašajo na spremembe kazalnikov oziroma pravic porabe.

1. Pregled izvajanja OP 14 – 20 do 31. 8. 2023

V okviru izvajanja EKP je bilo od januarja 2014 do 31. 8. 2023 izdanih odločitev o finančni podpori za projekte, programe oz. javne razpise v vrednosti 3,8 milijarde evrov, kar je 115 % razpoložljivih sredstev. Znesek potrjenih operacij je bil v skupni vrednosti 3,6 m EUR, kar predstavlja 109 % razpoložljivih sredstev. Izplačila iz državnega proračuna so bila izvedena v skupni vrednosti 3,05 mrd EUR, kar predstavlja 91 % razpoložljivih sredstev.

Tabela 1: Stanje izvajanja po prednostnih oseh

PO	Sklad	Regija	Pravice porabe, 8.0	Odločitve o podpori 31.8.2023	% glede na pravice porabe	Potrjene operacije 31.8.2023	% glede na pravice porabe	Izplačila iz DP 31.8.2023	% glede na pravice porabe
1	ESRR	Vzhod	283.678.684	273.591.402	96%	267.877.767	94%	239.616.938	84%
	ESRR	Zahod	214.608.166	226.981.839	106%	232.976.691	109%	209.795.822	98%
2	ESRR	Vzhod	25.371.237	24.732.392	97%	25.059.821	99%	14.308.221	56%
	ESRR	Zahod	17.617.745	18.842.190	107%	18.275.419	104%	12.030.361	68%
3	ESRR	Vzhod	263.228.743	352.472.057	134%	327.941.608	125%	304.450.436	116%
	ESRR	Zahod	164.157.114	247.775.689	151%	238.233.655	145%	225.190.275	137%
4	KS	Celotna SI	231.615.650	272.525.918	118%	221.172.968	95%	142.944.376	62%
	ESRR	Vzhod	62.883.047	70.382.436	112%	70.455.862	112%	56.357.932	90%
	ESRR	Zahod	17.932.912	55.674.969	310%	53.709.960	300%	34.334.537	191%
5	KS	Celotna SI	51.725.634	88.054.744	170%	68.054.744	132%	36.708.701	71%
	ESRR	Vzhod	28.101.310	36.385.069	129%	36.385.069	129%	20.723.903	74%
6	KS	Celotna SI	284.389.163	351.111.508	123%	324.168.488	114%	251.921.623	89%
	ESRR	Vzhod	100.032.755	96.441.802	96%	91.606.845	92%	75.420.188	75%
	ESRR	Zahod	48.999.997	46.411.756	95%	43.067.580	88%	38.607.045	79%
7	KS	Celotna SI	256.779.412	299.691.427	117%	299.691.429	117%	247.392.614	96%
	ESRR	Vzhod	79.935.292	82.609.861	103%	82.609.861	103%	68.975.560	86%
8	ESS	Vzhod	131.581.121	144.438.403	110%	140.407.474	107%	141.154.623	107%
	ESS	Zahod	140.966.076	162.772.421	115%	159.413.454	113%	161.960.471	115%
	YEI	Vzhod	18.423.072	18.423.072	100%	18.423.072	100%	17.308.298	94%
9	ESS	Vzhod	92.638.770	106.338.841	115%	100.542.917	109%	100.411.323	108%
	ESS	Zahod	64.984.361	65.933.049	101%	62.866.068	97%	64.737.511	100%
	ESRR	Vzhod	40.035.380	43.640.747	109%	41.172.976	103%	36.418.396	91%
	ESRR	Zahod	32.917.180	33.175.952	101%	32.184.376	98%	24.624.620	75%
10	ESS	Vzhod	120.676.227	117.654.080	97%	110.816.305	92%	104.597.391	87%
	ESS	Zahod	92.181.016	96.340.223	105%	92.420.889	100%	86.483.899	94%
	ESRR	Vzhod	10.014.152	10.801.590	108%	12.332.076	123%	10.433.228	104%
	ESRR	Zahod	10.009.139	10.860.925	109%	12.411.215	124%	10.661.270	107%
11	ESS	Vzhod	25.505.282	26.128.435	102%	25.636.358	101%	21.667.927	85%
	ESS	Zahod	37.368.698	37.922.964	101%	37.427.872	100%	30.996.332	83%
12	KS	Celotna SI	89.537.036	95.881.670	107%	95.881.670	107%	87.253.274	97%
13	ESRR	Vzhod	14.112.244	15.020.596	106%	15.020.724	106%	13.595.691	96%

	ESRR	Zahod	3.050.266	3.246.124	106%	3.245.996	106%	2.938.705	96%
	ESS	Vzhod	9.072.157	9.553.522	105%	9.743.364	107%	8.663.533	95%
14	ESS	Zahod	3.795.887	3.997.573	105%	4.077.010	107%	3.620.787	95%
SKUPAJ 1 - 14			3.067.924.925	3.545.815.249	116%	3.375.311.583	110%	2.906.305.813	95%
15	ESRR	Celotna SI	255.741.210	266.376.798	104%	267.364.099	105%	140.601.591	55%
16	ESS	Celotna SI	13.205.000	15.060.526	114%	8.269.256	63%	4.129.851	31%
SKUPAJ 15 - 16			268.946.210	281.437.324	105%	275.633.355	102%	144.731.441	54%
SKUPAJ			3.336.871.135	3.827.252.573	115%	3.650.944.939	109%	3.051.037.255	91%

Tabela 2: Stanje izvajanja glede na sklad in regijo

Sklad	Regija	Pravice porabe	Odločitve o podpori 31.8.2023		Potrjene operacije 31.8.2023		Izplačila iz DP 31.8.2023	
		EU del (EUR)	EU del (EUR)	%	EU del (EUR)	%	EU del (EUR)	%
ESRR	Vzhodna	907.392.844	1.006.077.952	111%	970.462.609	107%	840.300.494	93%
	Zahodna	509.292.519	642.969.445	126%	634.104.892	125%	558.182.636	110%
	Celotna SI	255.741.210	266.376.798	104%	267.364.099	105%	140.601.591	55%
Skupaj ESRR		1.672.426.573	1.915.424.195	115%	1.871.931.600	112%	1.539.084.721	92%
ESS	Vzhodna	379.473.557	404.113.282	106%	387.146.417	102%	376.494.797	99%
	Zahodna	339.296.038	366.966.230	108%	356.205.294	105%	347.799.001	103%
	Celotna SI	13.205.000	15.060.526	114%	8.269.256	63%	4.129.851	31%
Skupaj ESS		731.974.595	786.140.038	107%	751.620.968	103%	728.423.649	100%
KS	Celotna SI	914.046.895	1.107.265.268	121%	1.008.969.300	110%	766.220.588	84%
Skupaj KS		914.046.895	1.107.265.268	121%	1.008.969.300	110%	766.220.588	84%
YEI	Vzhodna	18.423.072	18.423.072	100%	18.423.072	100%	17.308.298	94%
Skupaj YEI		18.423.072	18.423.072	100%	18.423.072	100%	17.308.298	94%
OP	Vzhodna	1.305.289.473	1.428.614.306	109%	1.376.032.098	105%	1.234.103.589	95%
	Zahodna	848.588.557	1.009.935.675	119%	990.310.186	117%	905.981.637	107%
	Celotna SI	1.182.993.105	1.388.702.592	117%	1.284.602.655	109%	910.952.029	77%
Skupaj OP		3.336.871.135	3.827.252.573	115%	3.650.944.939	109%	3.051.037.255	91%

2. Predlogi spremembe po prednostnih oseh

Naravna nesreča je zaradi svoje moči in razsežnosti bistveno vplivala na veliko število projektov, ki so bili sofinancirani iz sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014- 2020, na način da so poplave dobesedno odnesle oz. uničile do sedaj zgrajeno infrastrukturo, opremo in stroje. Izredne vremenske razmere v Sloveniji so vplivale na dinamiko izvedbe gradbenih del, saj določenih del sploh ni bilo mogoče izvajati, določena dela pa so bistveno otežena. Obilno deževje, katastrofalne poplave in neurja so ohromila cestni promet, otežkočila ali celo onemogočila dostopne poti ter močno otežile dobave gradbenega materiala in sredstev. Na izvedbo nekaterih projektov posredno vpliva škoda, ki so jo utrpeli podizvajalci posameznih del in storitev, katerih proizvodnja je bila uničena ali prizadeta v ujmi. Poleg tega je zaradi preusmeritve delavcev, delovnih strojev in mehanizacije na poplavna območja v urgentno reševanje ljudi in premoženja ogroženo nadaljevanje projektov ter pravočasno dokončanje del do konca leta 2023 ter s tem nedoseganje ciljev do zastavljenega roka.

S strani posredniških teles smo bili na OU obveščeni, da se največ težav pojavlja na ukrepih protipoplavne zaščite, kolesarske infrastrukture, energetske sanacije, obnovljivih virov (sončne elektrarne) in daljinskega ogrevanja, gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije ter področju raziskav in razvoja. Posredniški organi v nekaterih primerih predlagajo podaljšanje obdobja upravičenosti do konca leta 2023, da bodo tako lahko v čim večji meri izvedli zastavljene ukrepe. Kjer črpanje sredstev v okviru OP 14 – 20 do konca leta 2023 ne bo mogoče v celoti bo potrebna prerazporeditev pravic porabe in znižanje predvidenih kazalnikov. V nadaljevanju so navedene težave ter predlogi sprememb OP 14 - 20 po posameznih prednostnih oseh.

PREDNOSTNA OS 1

V okviru prednostne osi 1. »Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva« bo zaradi nastalih razmer realizacija nekaterih operacij nižja, kot je bilo načrtovano in nekatere ne bodo bile izvedene do konca obdobja upravičenosti programskega obdobja 14-20. Še posebej so izredne razmere vplivale na izvedbo operacije »Biotehnoško stičišče Nacionalnega inštituta za biologijo (BTS-NIB)«. Spremenila se je dinamika izvedbe gradbenih del, saj določenih del sploh ni bilo mogoče izvajati, določena dela pa so bistveno otežkočena.

Obilno deževje, katastrofalne poplave in neurja so ohromila cestni prevoz, otežkočila ali celo onemogočila dostopne poti ter močno otežile dobave gradbenega materiala in sredstev. Zaradi navedenih težav obstaja tveganje, da operacija ne bo v celoti izvedena do konca leta 2023 in bo tako prispevek k črpanju EU sredstev v okviru prednostne osi nižji. Gre namreč za operacijo katere prispevek Unije znaša več kot 25 mio EUR, zato pomembno prispeva k črpanju sredstev prednostne osi. Če zaradi navedenih težav operacije ne bodo zaključene v letu 2024, jo bomo primorani zaključiti v letu 2024 iz drugih virov. Ker je zaradi nastalih razmer proračun RS že tako obremenjen, želimo zmanjšati tveganje za nedoseganje 100 % črpanja sredstev OP 14-20, zato predlagamo, da se zaradi zgoraj navedenih razlogov prerazporedi 5 % pravic porabe prednostne osi 1. »Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnosti in ozelenitev gospodarstva« – VZHOD na prednostno os 3. »Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast« – VZHOD. Na tej prednostni osi je bilo namreč zaradi COVID krize v okviru dodatnih pravic porabe potrjenih več operacij kot je na voljo pravic porabe v okviru OP 14-20. Sorazmerno s spremembami pravic porabe se na obeh prednostnih oseh spremenijo tudi načrtovane vrednosti finančnih kazalnikov. Predlagani zneski so razvidni iz spodnjih tabel.

Na področju krepitve raziskovalne infrastrukture je bilo do konca leta 2022 v okviru potrjenih operacij podprtih 241 podjetij, ki sodelujejo z raziskovalnimi ustanovami. 1.107 novih raziskovalcev (izraženo v FTE) je delovalo pri podprtih subjektih in 580 raziskovalcev (izraženo v FTE) je delovalo v objektih z izboljšanimi raziskovalnimi zmogljivostmi. Na področju spodbujanja naložb podjetij v raziskave in inovacije je bilo podprtih 631 podjetij – od teh je prejelo nepovratna sredstva 479 podjetij in povratna sredstva 156 podjetij. 394 podjetij je bilo podprtih za uvedbo izdelkov, ki so novi na trgu. Na tej prednostni osi so kazalniki že doseženi oz. preseženi, zaradi česar sprememba ciljne vrednosti posameznega kazalnika ni potrebna. Skladno z navedenim prerazporeditev sredstev na le-te ne bo imela vpliva.

PREDNOSTNA OS 2

V okviru prednostne naložbe 2.1 Dostop do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev na območjih, kjer širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in kjer hkrati ni tržnega interesa za njeno gradnjo je bilo od skupno 39 operacij, ki so bile izbrane na dveh javnih razpisih za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije poškodovanih 13 operacij v času poplav. Gre za projekte, pri katerih je bilo omrežje v celoti ali delno že zgrajeno, vendar je bilo v velikem obsegu uničeno zaradi poplav in plazov (Gornji Grad, Luče, Ljubno, Rečica ob Savinji ter Kamnik) ali pa so bili projekti prizadeti v manjšem obsegu (Cerklje na Gorenjskem, Idrija, Mozirje, Nazarje, Brežice, Ribnica, Sodražica in Žiri) in bo sanacija prav tako potrebna. V primeru vseh operacij bo potrebno podaljševanje obdobja upravičenosti do konca leta 2023, operacije pa se bodo izvajale še v letu 2024. Tako se bo omogočilo doseganje čim višje vrednosti predvidenih kazalnikov ter izvedba operacij v čim večjem obsegu.

Ocenjuje se, da 20 % sredstev ne bo porabljenih, kar predstavlja 8,6 mio EUR sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj. V okviru spremembe OP 2014–2020 se predlagala prerazporeditev pravic porabe iz PO 2 na PO 3.

Glede na navedeno se zaradi poplav v mesecu avgustu 2023, v katerih je prišlo do resnih poškodb oziroma do popolnega uničenja že zgrajenih belih lis predlaga tudi znižanje kazalnika 2.2.1 Dodatna gospodinjstva, ki imajo omogočeno širokopasovno povezavo s hitrostjo najmanj 100Mb/s iz 8610 na 6.887 in kazalnika CO10 Infrastruktura IKT: Dodatna gospodinjstva, ki imajo širokopasovno povezavo s hitrostjo najmanj 30 Mb/s iz 8610 na 6.887. Predlog znižanja je podan na podlagi popisa gospodinjstev, ki so že imela omogočeno širokopasovno povezavo s hitrostjo najmanj 100Mb/s oziroma 30Mb/s, pa je bila ta povezava v poplavih uničena ali poškodovana.

Prednostna naložba		2a - Širitev širokopasovnih storitev in vzpostavljanje visokohitrostnih omrežij ter podpora prevzemanju nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno gospodarstvo							
Identifikator	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije (če je relevantno)	Ciljna vrednost (za leto 2023)			Vir podatkov	Pogostost poročanja
					M	Ž	Skupaj		
2.2.1	Dodatna gospodinjstva, ki imajo omogočeno širokopasovno povezavo s hitrostjo najmanj 100Mb/s	število	ESRR	Manj razvite			3.839,00	GURS/AKOS/Lokalne skupnosti	enkrat letno
2.2.b	Število lokalnih skupnosti v katerih so se izvedli projekti spodbujanja povpraševanja po storitvah dostopa do interneta	število	ESRR	Manj razvite			35,00	MJU	enkrat letno
CO10	Infrastruktura IKT: Dodatna gospodinjstva, ki imajo širokopasovno povezavo s hitrostjo najmanj 30 Mb/s	Gospodinjstva	ESRR	Manj razvite			3.839,00	GURS/AKOS/Lokalne skupnosti	letno
2.2.1	Dodatna gospodinjstva, ki imajo omogočeno širokopasovno povezavo s hitrostjo najmanj 100Mb/s	število	ESRR	Bolj razvite			3.048,00	GURS/AKOS/Lokalne skupnosti	enkrat letno
2.2.b	Število lokalnih skupnosti v katerih so se	število	ESRR	Bolj razvite			15,00	MJU	enkrat letno

Prednostna naložba		2a - Širitev širokopasovnih storitev in vzpostavljanje visokohitrostnih omrežij ter podpora prevzemanju nastajajočih tehnologij in omrežij za digitalno gospodarstvo							
Identifikator	Kazalnik	Merska enota	Sklad	Kategorija regije (če je relevantno)	Ciljna vrednost (za leto 2023)			Vir podatkov	Pogostost poročanja
					M	Ž	Skupaj		
	izvedli projekti spodbujanja povpraševanja po storitvah dostopa do interneta								
CO10	Infrastruktura IKT: Dodatna gospodinjstva, ki imajo širokopasovno povezavo s hitrostjo najmanj 30 Mb/s	Gospodinjstva	ESRR	Bolj razvite			3.048,00	GURS/AKOS/Lokalne skupnosti	letno

PREDNOSTNA OS 4

Zaradi povečanih tveganj iz naslova zadnjih vremenskih ujm, ki vplivajo predvsem na zamude pri izvedbi projektov ter s tem na negotovost glede nastanka upravičenih izdatkov na strani upravičencev (občine, podjetja) do 31.12.2023 je potrebno prerazporediti sredstva in s tem zmanjšati tveganja pri črpanju sredstev. Na ravni projektov je bil izveden pregled stanj po ujmah, ki so načeloma kljub vplivom ujme še vedno izvedljivi, bo pa izvedba zamaknjena, kar pomeni, da bodo porabljena nižja sredstva od predvidenih do konca leta 2023. Zaradi neposrednih in posrednih vplivov ujme v Mozirju, Prevaljah in Slovenj Gradcu in posledično zamika projektov v 2024 je potrebno zmanjšati kazalnik 4.10. Dodatno instalirana moč za proizvodnjo električne energije iz 325 MW na 301 MW. Prav tako so ujme posredno in neposredno prizadele operacije na PN 4.2. in tako vplivale na dinamiko izvajanja projektov na terenu, tako da je potrebno zaradi zamikov investiciji v 2024 znižati kazalnik CO30 Obnovljivi viri energije: Dodatne zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov iz 375 MW na 351 MW.

Ker je zaradi nastalih razmer proračun RS že tako obremenjen, se želi zmanjšati tveganje za nedoseganje 100 % črpanja sredstev OP 14-20, zato se predlaga, zaradi zgoraj navedenih razlogov, prerazporedi 6 % pravic porabe Kohezijskega sklada prednostne osi 4. »Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja« – Celotna Slovenija na prednostno os 7. »Gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti« – Celotna Slovenija. Na prednostni osi 7 se sredstva tako zagotovijo za projekt nadgradnje železniške infrastrukture na odseku Maribor – Šentilj. Predviden zaključek celotnega projekta je v 10/2023, medtem ko je bil promet po novem delu proge sproščen v 08/2023. Na projektu se od aprila 2023 dalje stroški financirajo izključni iz sredstev državnega proračuna, ker so vsa razpoložljiva EU sredstva že počrpana. Do konca leta 2023 lahko dodatno počrpajo celoten znesek, ki se ga prerazporeja, kar bi pomembno razbremenilo proračunska sredstva države (DRSI) za leto 2023, ki so po nedavnih ujmah nujno potrebna za sanacije škode na državni infrastrukturi (ponovno zagotavljanje cestne poveztljivosti do prizadetih območij).

Na področju kolesarskih povezav je bilo skupaj v ujmi prizadetih 20 operacij (oz. 29% od skupno 68 operacij). Skupna vrednost sofinanciranja na teh operacijah znaša 44,3 mio EUR (35,4 mio EUR EU del in 8,9 mio EUR SLO udeležba), dolžina novih vzpostavljenih poškodovanih povezav pa 169 km (kar je slaba polovica vseh načrtovanih novih vzpostavljenih povezav v skupni dolžini 365 km), od tega je 7 operacij zelo močno poškodovanih (vrednost sofinanciranja 13,1 mio (EU+SLO) EUR, dolžina novih povezav – 33,8 km):

- o kolesarska povezava med Prevaljami in Mežico, odsek Prevalje-Poljana,
- o kolesarska povezava Kamnik – Godič,
- o izgradnja regionalne kolesarske povezave Huda luknja med Velenjem in Mislinjo za zagotavljanje dnevne in trajnostne mobilnosti,
- o kolesarska povezava Velenje-Šoštanj-Šmartno ob Paki-Mozirje, odsek Šoštanj-Mozirje,
- o izgradnja kolesarske povezave Celje-Žalec,
- o Dravska kolesarska povezava v območju Občine Radlje ob Dravi in Občine Podvelka, odsek Vas-Brezno (DRSI),
- o Kolesarska povezava med Dravogradom in Ravnami na Koroškem (DRSI).

PREDNOSTNA OS 5

V obdobju 2014 – 2020 so bili v financiranje iz sklada ESRR vključeni naslednji projekti oz. operacije za izvedbo protipoplavnih ukrepov:

1. Zagotovitev poplavne varnosti v porečju Drave – območje Meže z Mislinjo,
2. Zagotovitev poplavne varnosti porečja Drave – območje Ptujске Drave,
3. Zmanjšanje poplavne ogroženosti porečja Drave - Dravinja s Polskavo.

V času programskega obdobja 2014 – 2020 in s tem izvajanja predmetnih projektov je na evropskem in svetovnem trgu prišlo do izjemnih okoliščin, katerih ni bilo možno predvideti in na njih ni bilo možno vplivati. Izpostaviti velja predvsem: epidemijo COVID-19 in vojno v Ukrajini. Te okoliščine so med drugim vplivale na:

- podaljševanje pogodbenih rokov za dobavo blaga ali izvajanje storitev ali izvedbe gradenj, sklenjenih z državnimi organi za obdobje trajanja epidemije,
- zamude pri komunikaciji z deležniki zaradi omejenih stikov in bolezni,
- podaljševanje rokov za izdajanje dovoljenj,
- drastične spremembe v razpoložljivosti gradbenega materiala, ki onemogočajo zaključitev del v prvotno predvidenih pogodbenih rokih,
- podražitve cen gradbenih materialov zaradi njihovega pomanjkanja, povečana negotovost glede dobave energentov in materialov,
- višje ponudbene vrednosti od ocenjenih vrednosti, kar pomeni, da za izvedbo celotnega projekta ne zadoščajo zagotovljena finančna sredstva,
- spremembe v kapacitetah izvajalcev, tudi v pomanjkanje delovne sile,
- daljše trajanje oz. ponavljanja javnih naročil.

Zaradi bistvenega povečanja stroškov gradnje in dobavnih rokov materiala ter pomanjkanja kadra, je prišlo tako do podražitve del kot do zamud oz. počasnejšega izvajanja projektov.

Poleg navedenega so na predmetne projekte močno vplivale ekstremne poplave v avgustu, ki so onemogočili predvideni potek izvajanja in zaključevanja projektov, s tem pa tudi na doseganje zastavljenih kazalnikov.

Na podlagi zgoraj navedenega, še posebej v luči nedavne katastrofalne ujme v Sloveniji, je bila sprejeta odločitev, da se iz programskega obdobja 2014 – 2020 v novo programsko obdobje 2021-2027 prestavi izvedbo operacije Zagotovitev poplavne varnosti porečja Drave – območje Ptujске Drave), medtem ko se operaciji Zagotovitev poplavne varnosti v porečju Drave – območje Meže z Mislinjo in Zmanjšanje poplavne ogroženosti porečja Drave - Dravinja s Polskavo v OP 2014-2020 zaključita v zmanjšanem obsegu na način, da se zagotovi ustrezna protipoplavna zaščita na obravnavanih območjih pomembnega vpliva poplav. Glede na navedeno se predlaga sprememba kazalnika CO20, ESRR Vzhod, kot je razvidno iz tabele 3.

V mesecu avgustu so ekstremne vremenske razmere, velika količina padavin, predhodni vetrolom z veliko količino poškodovanih dreves v strugah in na priobrežnih površinah na porečju reke Meže s hudournišskimi pritoki, v dneh od 3.8.2023 do 7.8.2023 povzročile veliko škodo. Odnoslo je veliko mostov na državnih in občinskih cestah, povzročilo večje erozijske zajede v brežine, odnašalo ceste in cestne brežine, zasipalo pretočne profile, odnašalo plavine, plavje, drevesa, ki so ob ovirah (obstoječih mostovih, pretežno s sredinskimi oporniki) zajezila in povzročala poplavljanje in preplavljanje voda ter zasipavanje pretočnih profilov. Navedeno je onemogočilo normalen potek izvajanja gradenj na gradbiščih ukrepov, ki so v izvajanju. Za vzpostavitev osnovnega stanja na porečjih kot ukrep zaščite pri bodočih obilnejših padavinah je treba izvesti ukrepe za zagotovitev osnovne pretočnosti vodotokov po ujmi. Prav tako je potreben nakup sredstev ter opreme za zagotovitev osnovnih pogojev za preživetje ter nujne zaščite ljudi in premoženja.

Tabela 3: Predlagana sprememba kazalnika CO20, ESRR Vzhod

IDENT.	KAZALNIK	MERSKA ENOTA	SKLAD	CILJNA VREDNOST (l. 2023) veljavni OP	Predlagana ciljna vrednost l. 2023 po spremembi OP
CO20	Preprečevanje in obvladovanje tveganja: Prebivalci, deležni koristi od ukrepov varstva pred poplavami	osebe	ESRR	2.708	1.850

Tabela 4: Predlagane prerazporeditve pravic porabe

PO	Sklad	Regija	Pravice porabe	Pravice porabe, 8.0	Predlagana sprememba	Pravice porabe po predlaganih spremembah	Opombe
1	ESRR	Vzhod	283.678.684,00	283.678.684	-14.183.934	269.494.749,80	Znižanje pravic porabe za 5 % na PO1, vzhod in prenos na PO3, vzhod.
	ESRR	Zahod	214.608.166,00	214.608.166			
2	ESRR	Vzhod	25.371.237,00	25.371.237	-5.074.247	20.296.989,60	Znižanje pravic porabe za 20 % na PO2, vzhod in prenos na PO3, vzhod.
	ESRR	Zahod	17.617.745,00	17.617.745	-3.523.549	14.094.196,00	Znižanje pravic porabe za 20 % na PO2, zahod in prenos na PO3, zahod.
3	ESRR	Vzhod	263.228.743,00	263.228.743	19.258.181	282.486.924,00	Znižanje pravic porabe za 5 % na PO1, vzhod in prenos na PO3, vzhod. Znižanje pravic porabe za 20 % na PO2, vzhod in prenos na PO3, vzhod.
	ESRR	Zahod	164.157.114,00	164.157.114	3.523.549	167.680.663,00	Znižanje pravic porabe za 20 % na PO2, zahod in prenos na PO3, zahod.
4	KS	Celotna SI	238.015.650,00	231.615.650	-13.896.940	217.718.710,00	Znižanje pravic porabe za 6 % na PO4, Celotna SI in prenos na PO7, Celotna SI.
	ESRR	Vzhod	26.099.288,00	62.883.047			
	ESRR	Zahod	17.932.912,00	17.932.912			
5	KS	Celotna SI	56.420.616,00	51.725.634			
	ESRR	Vzhod	36.385.069,00	28.101.310			
6	KS	Celotna SI	284.389.163,00	284.389.163			
	ESRR	Vzhod	100.032.755,00	100.032.755			
	ESRR	Zahod	48.999.997,00	48.999.997			
7	KS	Celotna SI	245.684.430,00	256.779.412	13.896.940	270.676.352,00	Znižanje pravic porabe za 6 % na PO4, Celotna SI in prenos na PO7, Celotna SI.
	ESRR	Vzhod	108.435.292,00	79.935.292			
8	ESS	Vzhod	131.581.121,00	131.581.121			
	ESS	Zahod	140.966.076,00	140.966.076			
	YEI	Vzhod	18.423.072,00	18.423.072			
9	ESS	Vzhod	92.638.770,00	92.638.770			
	ESS	Zahod	64.984.361,00	64.984.361			
	ESRR	Vzhod	40.035.380,00	40.035.380			
	ESRR	Zahod	32.917.180,00	32.917.180			
10	ESS	Vzhod	120.676.227,00	120.676.227			
	ESS	Zahod	92.181.016,00	92.181.016			

PO	Sklad	Regija	Pravice porabe	Pravice porabe 8.0	Predlagana sprememba	Pravice porabe po predlaganih spremembah	Opombe
	ESRR	Vzhod	10.014.152,00	10.014.152			
	ESRR	Zahod	10.009.139,00	10.009.139			
	ESS	Vzhod	25.505.282,00	25.505.282			
11	ESS	Zahod	37.368.698,00	37.368.698			
12	KS	Celotna SI	89.537.036,00	89.537.036			
	ESRR	Vzhod	14.112.244,00	14.112.244			
13	ESRR	Zahod	3.050.266,00	3.050.266			
	ESS	Vzhod	9.072.157,00	9.072.157			
14	ESS	Zahod	3.795.887,00	3.795.887			
SKUPAJ 1 - 14			3.067.924.925,00	3.067.924.925			
15	ESRR	Celotna SI	255.741.210,00	255.741.210			
16	ESS	Celotna SI	13.205.000,00	13.205.000			
SKUPAJ 15 - 16			268.946.210,00	268.946.210			
SKUPAJ			3.336.871.135,00	3.336.871.135			

Tabela 5: Predlagane spremembe finančnih kazalnikov (Preglednica 6: Okvir uspešnosti)

PO	Sklad	Regija	Vrednost kazalnika, 8.0	Predlagana sprememba	Vrednost kazalnika po predlaganih spremembah	Opombe
1	ESRR	Vzhod	359.428.870	-17.971.443	341.457.427	Vrednost finančnega kazalnika se zniža za 5 % sorazmerno z znižanjem pravic porabe na PO1.